

MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

100 10 PRAHA 10 - VRŠOVICE, Vršovická 65

V Praze dne 28. srpna 2014

Č. j.: 59503/ENV/14

STANOVISKO

Ministerstva životního prostředí

**podle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí
a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů
na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů,**

k návrhu koncepce

„Program rozvoje územního obvodu Středočeského kraje 2014 - 2020“

verze po veřejném projednání

Předkladatel koncepce: Středočeský kraj
Zborovská 11
150 21 Praha 5

Zpracovatel koncepce: B.I.R.T. GROUP, a.s.,
Dlouhá 16
110 00 Praha 1

Zpracovatelé posouzení: **Ing. Libor Ládyš**
(autorizovaná osoba dle zákona č. 100/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů, držitel osvědčení odborné způsobilosti ke zpracování dokumentací a posudků ve smyslu § 19 zákona č. 100/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů; číslo osvědčení: 3772/603/OPV/93 ze dne 8. 6. 1993; platnost osvědčení odborné způsobilosti prodloužena rozhodnutím o prodloužení autorizace ke zpracování dokumentace a posudku č. j.: 3032/ENV/11 ze dne 4. 2. 2011.)

Mgr. Pavel Bauer

(autorizovaná osoba k provádění posouzení dle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (číslo osvědčení 630/3509/04))

Mgr. Pavel Dušek

Mgr. Simona Helová

Mgr. Karolina Marešová

Mgr. Kateřina Šulcová

Ing. Jitka Růžicková

(osvědčení odborné způsobilosti pro oblast posuzování vlivů na veřejné zdraví, č. osvědčení 7/2009)

Stručný popis koncepce:

Program rozvoje územního obvodu Středočeského kraje 2014-2020 (dále jen „PRK SČK“) je základní střednědobý koncepční dokument, který je zpracován pro časové období let 2014 až 2020 s ohledem na sedmileté programovací období EU.

Posuzovaný PRK SČK navazuje na koncepci původního dokumentu – Program rozvoje Středočeského kraje z roku 2006 a jeho aktualizace z roku 2009 a z roku 2011. Jednotlivá opatření byla aktualizována na základě výsledků analytické části a aktuálních strategických programů a koncepčních dokumentů, které má Středočeský kraj zpracované.

PRK SČK kraje sestává z cílených opatření a intervencí zaměřených na stimulaci rozvoje kraje. PRK SČK obsahuje 5 priorit, zaměřených na rozvoj kraje, které se dělí na strategické cíle a opatření.

Cílem PRK SČK je podpora regionálního rozvoje kraje, podle níž se bude odvíjet záměr optimalizace regionálního rozvoje v následujícím období 2014-2020. PRK SČK bude sloužit jako dokument pro stanovení a projednání v rámci Evropské komise podporovaných priorit při specifikaci potřeb z hlediska kohezní politiky na nové programovací období po roce 2013.

Průběh posuzování:

Oznámení koncepce, zpracované v rozsahu přílohy č. 7 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o posuzování vlivů na životní prostředí“), bylo Ministerstvu životního prostředí (dále jen „MŽP“) předloženo dne 21. 2. 2012. Zjišťovací řízení bylo zahájeno dne 13. 3. 2012 zveřejněním informace o oznámení koncepce na úřední desce Středočeského kraje a o tom, kdy a kde je možno do oznámení koncepce nahlížet.

Informace byla rovněž zveřejněna v Informačním systému SEA (http://portal.cenia.cz/eiasea/detail/SEA_MZP125K) a zaslána dotčeným územním samosprávným celkům pro zveřejnění na úředních deskách.

Zjišťovací řízení bylo ukončeno dne 17. 4. 2012 vydáním závěru zjišťovacího řízení, který stanovil obsah a rozsah zpracování vyhodnocení vlivů této koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví (dále jen „vyhodnocení SEA“), a to nejen v rámci základních zákonných požadavků, daných § 2, § 10b a přílohou č. 9 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí, ale také se zaměřením na další aspekty plynoucí ze zjišťovacího řízení.

Dne 24. 10. 2013 obdrželo MŽP ke koncepci zpracované vyhodnocení SEA, avšak po kontrole předloženého vyhodnocení byly zjištěny nedostatky, pro které jej nebylo možné dle § 10f odst. 2 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí rozeslat dotčeným správním úřadům a dotčeným územním samosprávným celkům k vyjádření. Z tohoto důvodu bylo vyhodnocení vráceno předkladateli koncepce k přepracování a doplnění.

Návrh koncepce včetně vyhodnocení SEA, zpracovaného v rozsahu přílohy č. 9 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí, byl MŽP předložen dne 19. 6. 2014 a po kontrole náležitostí byl dne 1. 7. 2014 rozeslán ke zveřejnění podle § 16 tohoto zákona. V souladu s § 10f odst. 5 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí bylo MŽP zasláno několik vyjádření k návrhu koncepce a vyhodnocení SEA.

Veřejné projednání návrhu koncepce včetně vyhodnocení se konalo dne 28. 7. 2014 od 16:00 hodin v budově Krajského úřadu Středočeského kraje, Zborovská 11, v místnosti č. 1096. Zápis z veřejného projednání obdrželo MŽP dne 6. 8. 2014.

Na základě vypořádání obdržených vyjádření předkladatelem a posuzovatelem PRK SČK došlo k úpravě návrhu koncepce a rovněž také k úpravě vyhodnocení SEA. Oba upravené dokumenty budou zveřejněné v Informačním systému SEA.

Stručný popis posuzování:

Posouzení vlivů PRK SČK na životní prostředí bylo provedeno v souladu s požadavky zákona o posuzování vlivů na životní prostředí, zpracováno v rozsahu jeho přílohy č. 9 a zpracováno v souladu s požadavky závěru zjišťovacího řízení.

V rámci posouzení vlivů koncepce na životní prostředí byly hodnoceny její dopady na jednotlivé složky životního prostředí. Jelikož je koncepce zpracována většinou v obecné formě, mohlo být vyhodnocení vlivů koncepce provedeno jen na odpovídající obecné úrovni.

Dílčí posuzování jednotlivých částí a verzí koncepce bylo prováděno převážně průběžně se zpracováním koncepce a byla prováděna průběžná optimalizace koncepce z hlediska vlivů na životní prostředí, byly upřesňovány formulace cílů, opatření a aktivit i výběru kritérií pro výběr projektu.

Součástí posouzení PRK SČK bylo hodnocení vlivů koncepce na evropsky významné lokality a ptačí oblasti soustavy Natura 2000 a stav jejich ochrany dle §§ 45h) a i) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZOPK“), zpracované autorizovanou osobou k provádění posouzení dle § 45i ZOPK.

PRK SČK byl také podroben posouzení vlivů na veřejné zdraví, které bylo zpracováno držitelkou osvědčení o odborné způsobilosti pro oblast posuzování vlivů na veřejné zdraví.

Závěry posouzení:

Ministerstvo životního prostředí jako příslušný orgán podle § 21 zákona č. 100/2001 Sb., na základě návrhu koncepce, zpracovaného posouzení koncepce dle zákona č. 100/2001 Sb., včetně vyhodnocení koncepce dle § 45i ZOPK, vyjádření dotčených správních úřadů, dotčených územně samosprávních celků a veřejnosti a výsledků veřejného projednání vydává

SOUHLASNÉ STANOVISKO

k návrhu koncepce

„Program rozvoje územního obvodu Středočeského kraje 2014 - 2020“

verze po veřejném projednání

za dodržení níže uvedených podmínek (část A):

- Eliminovat účinnými zmírňujícími opatřeními nepříznivé dopady na životní prostředí a veřejné zdraví, které lze očekávat při realizaci opatření, týkajících se především nové výstavby obytných, průmyslových i podnikatelských objektů, některých objektů služeb a objektů či areálů pro sport a rekreaci, výstavby dopravní, event. technické infrastruktury (zvýšení emisí do ovzduší, zvýšení hlukové zátěže, zvýšení produkce odpadů včetně nebezpečných, riziko kontaminace půdy a vody, narušení či poškození některých přírodních složek životního prostředí, nároky na zábory ploch apod.).

- Řešit hlukovou situaci a znečištění ovzduší související s dopravou v rámci PRK SČK nebo nejlépe samostatným programem řešícím dopady dopravy na životní prostředí a zdraví tak, aby doprava nezvyšovala znečištění ovzduší ani hlukovou situaci v obytných sídlech. Ve strategii by zároveň nemělo chybět odstranění stávajícího hluku a odstranění stávajícího znečištění z dopravy.

Konkrétně je pro jednotlivé složky životního prostředí uveden následující výčet všech opatření pro předcházení, snížení nebo kompenzaci zjištěných nebo předpokládaných závažných záporných vlivů na životní prostředí, která vyplynula z vyhodnocení SEA PRK SČK:

1. Ve fázi přípravy, realizace i provozu konkrétních záměrů respektovat podmínky stanovené ve vyhodnocení SEA včetně podmínek vyplývajících ze stávající legislativy, především podmínky v rámci ZOPK, podmínky dle zákona č. 254/2001 Sb., o vodách, ve znění pozdějších předpisů (CHOPAV, ochranná pásma vodních zdrojů), podmínky dle zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu (ZPF) a podmínky ochrany lesů dle zákona č. 289/1995 Sb., o lesích.
2. U větších investičních záměrů v oblasti průmyslu, dopravy, energetiky, obchodu apod. důsledně posoudit možné vlivy na životní prostředí prostřednictvím procesů EIA a SEA, případně dalších správních řízení (územní, stavební), a závěry z těchto řízení brát jako závazná.
3. Střety ÚSES, které jsou potenciálními migračními trasami organismů, se stavebními projekty je vhodné řešit detailními opatřeními v podrobných projektových dokumentacích. Příslušné stavby je potřeba vybavit dostatečně dimenzovanými průchody v místě křížení migračních tras atd., tak aby migrační potenciál křížených biokoridorů zůstal zachován.
4. Při realizaci konkrétních projektů minimalizovat zásahy do zvláště chráněných území, přírodních parků; minimalizovat fragmentaci krajiny.
5. Vzhledem k charakteru koncepce nelze vyloučit negativní vliv na některá zvláště chráněná území, přírodní parky a prvky ÚSES, zejména u některých projektů dopravní a technické infrastruktury s jasným územním průmětem. Jednotlivé záměry je vhodné sledovat a hledat řešení na podrobnější úrovni zpracování. Návrhy je třeba vést v režimu podmíněčně přípustném (tzn., že musí být vybráno řešení, kde bude významný negativní vliv vyloučen). Pro konkrétní navržené aktivity v rámci prioritní osy B (dopravní a technická infrastruktura) s jasným územním průmětem je možné navrhnout následující projektová opatření:
 - V rámci projektového řešení záměru „Koridor dálnice D3: úsek Jesenice-hranice kraje (v ZÚR označen jako D005)“ a jeho posouzení z hlediska vlivů na životní prostředí (EIA) navrhnout vhodná opatření k minimalizaci vlivů na evropsky významnou lokalitu (EVL) Dolní Sázava, EVL Minartice a na krajinný ráz, především v území Přírodního parku Střed Čech.
 - V rámci projektového řešení záměru „Koridor aglomeračního okruhu: úsek (II/101) Úžice-Byškovice, včetně obchvatu obce Netřeba (v ZÚR označen jako D060)“ a jeho posouzení z hlediska vlivů na životní prostředí (EIA) navrhnout vhodná opatření k minimalizaci vlivů na předmět ochrany maloplošného ZCHÚ Přírodní památky (PP) Netřebská slaniska.

- V rámci projektového řešení záměru „Koridor vysokorychlostní tratě Praha-Plzeň: úsek Praha-Beroun (v ZÚR označen jako D200)“ a jeho posouzení z hlediska vlivů na životní prostředí (EIA) zajistit ochranu stanovištních podmínek, zejména v úseku na území CHKO Český kras, s ohledem na Národní přírodní rezervaci (NPR) Karlštejn a EVL Karlštejn-Koda.
 - V rámci projektového řešení záměru „Koridor železniční tratě č. 221: úsek Praha – Bystřice u Benešova (v ZÚR označen jako D204)“ a jeho posouzení z hlediska vlivů na životní prostředí (EIA) navrhnout vhodná opatření k minimalizaci vlivů na EVL Dolní Sázava a krajinný ráz, především na území Přírodního parku Velkopopovicko.
 - V rámci projektového řešení záměru „Koridor železniční trati č. 231 a přeložka trati + nové propojení tzv. Všejsanská spojka (v ZÚR označen jako D212)“ a jeho posouzení z hlediska vlivů na životní prostředí (EIA) navrhnout vhodná opatření k minimalizaci vlivů na stanovištní podmínky a předmět ochrany maloplošného ZCHÚ Přírodní rezervaci (PR) Pod Benáteckým vrchem a na EVL Milovice-Mladá.
 - V rámci projektového řešení záměru „Připojovací vedení 110 kV k rozvodně u Mnichova Hradiště (v ZÚR označen jako E21)“ a jeho posouzení z hlediska vlivů na životní prostředí (EIA) vyloučit lokalizaci stožárových míst v ploše maloplošného ZCHÚ PP Skalní sruby Jizery.
 - V rámci projektového řešení záměru „VVTL Plynovod Drahelčice-Háje (v ZÚR označen jako P01)“ a jeho posouzení z hlediska vlivů na životní prostředí (EIA) minimalizovat vlivy na CHKO Český kras a maloplošné ZCHÚ NPR Karlštejn a dále navrhnout vhodná opatření k minimalizaci vlivů na EVL Karlštejn-Koda, EVL Lounín a EVL Housina.
6. Negativní vliv návštěvnosti na chráněná území a ÚSES je možné zmírnit environmentální osvětou návštěvníků, např. instalací informačních tabulí, pořádáním přednášek, didaktických vycházek, atd.
 7. Podporovat využití neobhospodařovaných ploch k realizaci krajinnotvorných prvků a prvků ÚSES.
 8. V odůvodněných případech zajistit zpracování biologického hodnocení záměru dle ZOPK.
 9. Při realizaci projektů je nutno respektovat krajinný ráz a sídelní strukturu. Z hlediska urbanistické koncepce je nutné respektovat následná doporučení pro některé rozvojové oblasti v dosud nezastavěném území a transformační oblasti.
 10. Při realizaci telekomunikačních staveb požadovat sdílení kapacit a ochranu krajinného rázu nejen v ZCHÚ, ale i v přírodních parcích, které jsou vyhlášeny právě k ochraně krajinného rázu.
 11. V odůvodněných případech zajistit zpracování hodnocení vlivu záměru na krajinný ráz dle ZOPK.
 12. Při realizaci záměrů dopravní a technické infrastruktury vyloučit zásah do kulturních památek; dbát podmínek ochrany vyplývajících ze zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů.

13. Minimalizovat zábor ZPF, především zábor půd vyšší kvality dle třídy ochrany a minimalizovat zásahy do PUPFL, především do lesů zvláštního určení a lesů ochranných.
14. Při realizaci stavebních projektů je nutné zohlednit místní podmínky, např. přítomnost chráněných ložiskových území, starých důlních děl, poddolovaných území, území sesuvů a svahových deformací. V případě potřeby zajistit zpracování odborného inženýrsko-geologického průzkumu.
15. Respektovat ochranu podzemních a povrchových vodních zdrojů. V odůvodněných případech zajistit zpracování hydrogeologického průzkumu, který stanoví konkrétní ochranná a kompenzační opatření.
16. Respektovat ochranu vodních toků; v záplavových územích zajistit, aby nedocházelo ke zhoršování odtokových poměrů v území během povodňových průtoků.
17. Při naplňování jednotlivých priorit dbát na udržení vody v krajině. Zadržovat srážky v místě vzniku a zachovávat plochy pro retenci vody.
18. V relevantních případech zajistit posouzení záměru (včetně jeho realizace) s koncepcí ochrany území Středočeského kraje před povodněmi.
19. Rozvoj kanalizačních sítí a odvod dešťových vod z území řešit tak, aby byly co nejméně ovlivněny odtokové poměry území.
20. Minimalizovat spotřebu energií a prioritně volit možnost využívání energie z obnovitelných zdrojů.
21. Při naplňování cílů dílčích aktivit podpořit využívání místních produktů.
22. Zajistit šetrný přístup k vodním, mokřadním a lužním společenstvím, břehovým porostům, odstraňovat migrační překážky tahu ryb.
23. Při realizaci projektů podpořit využití stávajících objektů a brownfields před záboru greenfields.
24. Při realizaci zcela nových projektů požadovat minimalizaci zpevněných ploch.
25. Při realizaci záměrů zvážit případný nárůst produkce odpadů a přijmout opatření k jejich eliminaci, zajistit jejich vhodné využívání a odstraňování. Prioritně podpořit omezení skládkování odpadů.
26. Přednostně podporovat podniky s ekologicky šetrnou výrobou, využívající technologie BAT apod.
27. Ve spolupráci s obcemi a městy regulovat rozšiřování nové zástavby do dosud volné nezastavěné krajiny.
28. Podniky a provozy generující znečišťující látky (emise do ovzduší, do vod, odpady, apod.) a hlukovou zátěž neumísťovat v blízkosti obytné zástavby nebo ploch rekreačního charakteru, ale využívat k tomu určené výrobní a průmyslové zóny.
29. Při rozvoji zemědělství podporovat prioritně podniky, které hospodaří v souladu se zásadami správné zemědělské praxe a uplatňují šetrné způsoby obhospodařování půd.

30. Rozvoj cestovního ruchu a sportovních zařízení směřovat mimo chráněná území, přírodně cenná území či jinak citlivá území, která by mohla být zvýšenou návštěvností narušena nebo významněji negativně ovlivněna.
31. Při výběru projektů preferovat ekologicky šetrnou turistiku, v zachované a hodnotné krajině nebudovat velká střediska soustředěného cestovního ruchu.
32. Stávající vysokou návštěvnost některých chráněných či ochránářsky cenných území vhodným způsobem regulovat, aby nedocházelo k poškozování nadměrně navštěvovaných lokalit.
33. Plánování nových turistických cest a cyklotras provádět ve spolupráci s orgány ochrany přírody.
34. Při využívání vodních ploch a vodních toků pro vodní sporty postupovat ve spolupráci s orgány ochrany přírody a volit takové lokality, kde nedojde k významnému negativnímu ovlivnění nebo narušení stávajících hodnotných biotopů. Obdobně postupovat i při výběru areálů pro zimní sporty.
35. Při rozvoji dopravní infrastruktury preferovat ekologicky šetrnější druhy dopravy (železnice, MHD, veřejná doprava, vhodná vodní doprava, kombinovaná doprava, cyklistická doprava).
36. U silniční dopravy podporovat obměnu vozového parku ve prospěch novějších typů vozidel se sníženou hlučností a produkcí emisí.
37. Při rozvoji silniční sítě podporovat vyloučení kapacitní průjezdné dopravy z centra dopravně zatížených měst a obcí, snižovat hlukovou a imisní zátěž obyvatelstva a zajistit dostatečnou ochranu obyvatel před nadlimitní hlukovou a imisní zátěží.
38. Při rozvoji letecké dopravy zajistit důslednou ochranu obyvatel před nadměrným hlukem.
39. V přípravné fázi záměrů dbát na zajištění odpovídající ochrany veřejného zdraví, v odůvodněných případech zajistit zpracování odborných studií – akustická a rozptylová studie – a následně vyhodnocení zdravotních rizik.
40. Předkladatel koncepce zveřejní na svých internetových stránkách vypořádání veškerých došlých vyjádření a připomínek, a to jak k návrhu koncepce, tak i k jejímu vyhodnocení.

Realizace koncepce „Program rozvoje územního obvodu Středočeského kraje 2014 - 2020“ nebude mít významný negativní vliv na evropsky významné lokality a ptačí oblasti za dodržení níže uvedených podmínek (část B).

1. Každé opatření, navržené v PRK SČK bude realizováno s respektováním územní ochrany lokalit a integrity evropsky významných lokalit (EVL) a ptačích oblastí (PO) soustavy Natura 2000 a nesmí vést k poškození nebo zhoršení stavu předmětu ochrany těchto území.
2. V rámci opatření, příp. aktivity A.1.1. Podpora vytváření příznivého podnikatelského prostředí a podnikatelské infrastruktury, A.1.2. Podpora zvýšení mobility pracovní síly, E.2.3. Snižování emisí a ochrana kvality ovzduší / Podpora přeměny systémů vytápění obnovitelné zdroje vyloučit plnění opatření na území lokalit soustavy Natura 2000

a v bezprostřední blízkosti (dle individuálních podmínek). Podmínečně možné může být budování nezbytné dopravní a technické infrastruktury, v dalších případech využití stávajícího zastavěného území, případně realizace takových opatření, u nichž bude vyloučen významný negativní vliv na lokality soustavy Natura 2000.

3. Pro opatření, příp. aktivity A.1.3. Podpora rozvoje cestovního ruchu, C.3.1. Zlepšení možnosti trávení volného času dospělých a dětí, podpora kulturních, sportovních a zájmových činností a uskupení, E.1.1. Ochrana významných a chráněných území, krajiny a krajinných prvků, ochrana neživé přírody / Podpora vzniků nových rekreačních oblastí - v rámci a působnosti Středočeského kraje se uvažuje s využitím bývalých vojenských újezdů a vojenských areálů typu Bělá pod Bezdězem, letiště Mladá, popř. Brdy a jejich otevření veřejnosti se doporučuje při budování cyklotras maximálně využívat stávajících cest. Vyloučit, popř. výrazně omezit budování nových tras (zvláště cest podél vodních toků). U bodových nebo plošných záměrů důsledně preferovat plnění opatření mimo lokality soustavy Natura 2000 a mimo bezprostřední okolí (dle individuálních podmínek).
4. Z pohledu Natura 2000 je nevhodně formulovaná aktivita v opatření E1.1., a sice "Podpora vzniků nových přírodních parků a rekreačních oblastí - v rámci a působnosti Středočeského kraje se uvažuje o využití bývalých vojenských újezdů a vojenských areálů typu Bělá pod Bezdězem, letiště Mladá, popř. Brdy a jejich otevření veřejnosti". Na těchto lokalitách se díky jejich nepřístupnosti pro veřejnost zachovala velmi kvalitní území, která by zásahem lidské činnosti byla nenávratně poškozena. Rekreační aktivity lze podpořit pouze za současného vyloučení možných negativních vlivů na lokality soustavy Natura 2000.

Ministerstvo životního prostředí upozorňuje na povinnost schvalujícího orgánu postupovat podle § 10g odst. 4 a odst. 5 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí.

Ministerstvo životního prostředí dále předpokládá, že řídicí složky realizace této koncepce zajistí u každého navrženého opatření co nejširší publicitu a informování veřejnosti.

Ministerstvo životního prostředí dále upozorňuje předkladatele na povinnost zajistit sledování a rozbor vlivů schválené koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví a další povinnosti plynoucí z § 10h zákona o posuzování vlivů na životní prostředí.

Ing. Jaroslava HONOVÁ, v.r.
ředitelka odboru
posuzování vlivů na životní prostředí
a integrované prevence
(otisk razítka se státním znakem č. 11)